

Takdim

liberal düşünce, bu sayısını Türkiye'nin anayasa sorununa ayırdı. Bir başka deyişle bu sayıda liberallerin yeni anayasa konusundaki görüşlerini bulacaksınız.

Türkiye'nin evrensel normlarda bir demokrasiye kavuşmasının önündeki en önemli engel darbecilerin hazırladığı 1982 Anayasası'dır. 1982 Anayasası birçok kez değiştirilmiş olmasına rağmen darbeci ruhuna dokunulamamıştır.

1982 Anayasası "devletçi" bir anayasadır; birey yoktur, sadece devlet vardır. 1982 Anayasası tek bir etnik varlığa dayalı bir Türkiye varsaymaktadır; aşırı merkezîyetçi bir anayasadır. Özü itibarıyla sivil topluma da güvenmemektedir, en önemlisi bu anayasa halka güvenmemektedir. Türkiye mutlaka sivillerin hazırlayacağı yeni özgürlükçü ve demokratik bir anayasaya sahip olmalıdır.

Anayasa değişikliği ile ilgili 12 Eylül 2010 tarihli halkoylaması tartışmaları sırasında bütün siyasî partiler ve toplumun hemen hemen bütün kesimlerinde Türkiye'nin en önemli ihtiyacının "yeni bir anayasa" olduğu konusunda tam bir anlaşma olduğu görülmüştür. Demokrasimiz açısından geç kalınmış olsa da bu çok önemli bir gelişmedir. Kuşkusuz biz liberaller de bir darbe ürünü olan 1982 Anayasası'nın yerine sivillerin yapacağı özgürlükçü ve demokratik bir anayasanın ülkemiz için dev bir adım oluşturacağına inanmaktayız.

Yeni anayasa çalışmalarını yürütmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde (TBMM) temsil edilen dört siyasi partinin üçer üyeye temsil edildiği bir Anayasa Uzlaşma Komisyonu oluşturulmuş bulunmaktadır.

TBMM Başkanı Cemil Çiçek vatandaşlarımızın bireysel veya örgütlü bir şekilde yeni anayasa yapım sürecine aktif olarak katılmalarını beklemektedir. TBMM Uzlaşma Komisyonu'na gelecek görüşler komisyon uzmanları tarafından derlenip tasnif edildikten sonra üyelerin bilgilerine sunulacaktır. Liberallerin görüşlerinin de anayasa yapımı sürecinde mutlaka göz önüne alınması gerekmektedir. Kanımca liberallerin anayasa konusundaki görüşleri diğer görüşlerden daha önemlidir; çünkü anayasacılık ve yazılı anayasa liberal düşüncenin ortaya çıkardığı kurumlardır. Bizler de yaptığımız bu çalışmayla TBMM'deki çalışmaya katkıda bulunmak istiyoruz.

Yeni anayasanın uzun ömürlü olup olmaması toplumumuzdaki değişimlerin nitelik ve doğrultusunun ve vatandaşlarımızın özelemlerinin doğru teşhis edilmesine bağlıdır. Eğer bu gerçekleştirilebilirse her yirmi veya otuz yılda bir yeni bir anayasa yapma zorunda kalmayız. Kalıcı bir anayasa toplumumuzun gelişimine ve kendisini sürekli yenilemesine açık bir anayasa olmalıdır.

Türkiye, Mithat Paşa'dan beri anayasa yapmaktadır. Anayasa romantizminin söz konusu olduğu bir ülkede yaşamakta olduğumuz açıktır. Anayasa romantizmi dediğimizde ülkemizdeki Osmanlı'dan beri "bir anayasa yaparsak her şey düzelir" iyimserliğini kast ediyoruz. Oysa anayasalardan çok fazla şey beklenmemelidir. Ülkenin sorunlarının temel çözümünde anayasalar önemli bir role sahipse de, bu metinlerin ülkede yapısal bir dönüşümü sağlayacağı söylenemez. Anayasalar her derde deva olamazlar. Yeni bir anayasa yaptığımızda her türlü sorunumuzun çözüleceğini de düşünmemeliyiz.

Yeni anayasa düzenini madde madde düzenlemeye yönelik bir çalışma yapmadık. Mevcut anayasa taslaklarına bir yenisini eklemek yerine Liberal Düşünce Topluluğu mensupları olarak *liberal* düşünce dergisinin bu sayısında doğruluğuna ve zorunluluğuna inandığımız bazı temel ilkeleri açıklayarak Türkiye'nin anayasa sorununa katkıda bulunmaya çalıştık. Bugünün Türkiye'si için yeni bir anayasa düzeni tasarlanırken bağlı kalınması gereken siyasal rejim tercihi bellidir. Bu tercih hukuk devleti ilkesini kendine temel almış özgürlükçü ve çoğulcu demokrasi tercihidir. Bu görüş doğrultusunda Dergide ayrıca ülkemizin liberal görüşe sahip seçkin bilim insanlarının anayasa sorunuyla ilgili makalelerine de yer verilmiştir. Okuyucularımız bu dergi sayesinde çeşitli anayasa sorunları üzerinde liberal görüşe sahip yazarların düşüncelerini de öğrenmiş olacaklardır. Derginin bu sayısı yeni bir anayasa yapımına bir katkı sağlayabilirse bu bizleri mutlu edecektir.

Mehmet Turhan
Sayı Editörü